

SATURS

Priekšvārds	7
Kristietībai jābūt praktiskai	8
Kas ir brīnums?	10
Kas ir “garīgais līmenis”?	13
“Populārais Jēzus” VS “Mācekļu Jēzus”	15
Jāņa evaņģēlijs kā atslēga sinoptiskajiem evaņģēlijiem	20
Septiņi “ES ESMU...” vārdi	24
1. Piepildīta sirds jeb Nenopietnais kāzu mielasts Kānā	27
2. Skats nākotnē jeb Galminieka ticības un viņa dēla dziedināšana	41
3. Skats pagātnē jeb Ilgstoši pie Bētzatas gulošais... spēj staigāt	59
4. Piepildīta dzīve jeb Lielais mielasts tukšā vietā	77
5. Skats uz Jēzu jeb Jēzus sauc trakojošas jūras vidū	101

6. Skats uz sevi jeb Kopš dzimšanas aklais piedzimst vēlreiz kā redzīgais	117
7. Pieci veidi, kā pārspēt nāvi, jeb Augšāmcelšanās Jaunajā Derībā	145
8. Piepildīta mūžība jeb Mielasts Lācara namā pēc viņa atbrīvošanas no kapa	189
Noslēgums. Svaidījums jeb Spēks no augšienes	205

PRIEKŠVĀRDS

Ar šo grāmatu es nevēlos kaut ko neapgāžami pierādīt vai, vēl jo vairāk, spiest kādu pieņemt manu pasaules redzējumu. Filozofi un teologi droši vien piešķirs šeit izteiktajām domām kādus sen zināmus apzīmējumus un norādīs, ka viss sacītais ir tikai viena, šaura, interpretācija. Tomēr šajā grāmatā es gribu vienkārši dalīties ar kādām idejām, kas mani laika gaitā ir atradušas un uzrunājušas, un ceru, ka tās pašas sevi attaisnos arī lasītāju acīs.

Patiesa autoritāte piesaka pati sevi. Tā pārlicina ar to, ko un kā saka vai dara. Līdzīgi tam jābūt ar šo grāmatu: vien lūdzu to izlasīt – vērtējums ir jūsu ziņā.

KRISTIETĪBAI JĀBŪT PRAKTISKAI

Šīs grāmatas mērķis ir iemācīt jums darīt brīnumus. Tas nav joks. Un tā nav arī kāda slimīga fantāzija. Mēs runājam par īstiem, reāli iespējamiem un ikdienā notiekošiem brīnumiem. Tādiem pašiem, kādi aprakstīti Jaunajā Derībā, – iespaidīgiem, šokējošiem un vienlaikus pārsteidzoši reāliem. Par brīnumiem, kas ir pilnīgā saskaņā ar mūsdienu zinātnisko, racionālo, materiālistisko, kritiski analītisko pasaules ainu. Tie ir brīnumi, kas notiek saskaņā ar Ņūtona mehāniku, kas neprasa sagraut ticību dabas likumu universālajam raksturam vai izdarīt izņēmumus kādā zinātnes teorijā. Vienlaikus tie ir brīnumi, kas pārsteidz, satricina, izaicina, tiešām liek brīnīties, ticēt un rada vēlēšanos mācīties no tā, kurš tos paveicis...

Par brīnumiem ir sarakstīts daudz muļķību. Iemesls tam ir ļoti vienkāršs: kristietība ir vai nu praktiska (tāda, kas spēj izraisīt pārmaiņas, reālus rezultātus cilvēku dzīvē), vai arī... tā ir lieka. Gudri runāt nav liela māksla. Šī intuīcija daudziem autoriem un pat veselām kristiešu kopām liek apgalvot, ka brīnumi un zīmes ir nepieciešami un notiek arī mūsdienās. Diemžēl lielākajā daļā gadījumu mēs netiekam tālāk par kailiem apgalvojumiem vai jocīgām sapulcēm, kas rada aizdomas par psihisku manipulāciju.

Šīs grāmatas mērķis ir padarīt *jūs* par brīnumdariem. Un es aicinu ticēt tikai tādiem brīnumiem, kurus vispirms būsiet pārbaudījuši paši savā pieredzē.

Pati Jaunā Derība uzsver, ka Jēzus pārlicināja ar saviem darbiem (brīnumiem). Skaistu vārdu šajā pasaulē netrūkst, bet spēja ietekmēt cilvēku dzīvi ir dota tikai nedaudziem. Izrādās, lai šo praktisko līmeni sasniegtu, zināšanām patiešām jābūt fundamentālām. Turklāt ne tikai intelektuālām atziņām, bet arī noteiktām garīgām *prasmēm*, par kurām vēl daudz runāsim.

Kristus pats aicināja savus mācekļus darīt zīmes un brīnumus. *Patiesi, patiesi es jums saku: kas tic man, tas darīs tos darbus, ko es daru, un vēl lielākus par šiem darīs!* (Jņ 14:12) Viņš sola, ka mēs spēsim paveikt pat *vairāk* par viņu pašu. Ja šie *darbi* nozīmē pasaules dabisko likumsakarību graušanu, tad Jēzus apsola pieaugošu haosu – aizvien vairāk būs gadījumu, kad pasaulē darbosies ārēji, nepazīstami spēki, tomēr grāmatas gaitā es centīšos ilustrēt, kādā nozīmē šie viņa vārdi ir patiesi un pravietiski.

Ko kristīgā nozīmē saprot ar vārdu “ticība”? Tā visupirms ir rēķināšanās ar Dieva klātbūtni, tā ir patiesības pieņemšana, tā ir atsaukšanās tam, ko Dievs dara, un – pāri visam – tā ir personīga paļaušanās, uzticēšanās Dievam un Viņa darbam. Ticēt nozīmē ar paļāvību pieņemt Realitāti! Ticība nav tikums pats par sevi! Bībeles izpratnē ticība ir realitātes pieņemšana! Tā vienmēr ir atsaukšanās uz kādu īstenību, kuru citādi ir grūti pieņemt, grūti ieraudzīt, bet kura ir un paliek patiesa! Pretstatā tam mūsdienās izplatīta maldīga ideja, ka ticība nozīmē realitātes noliegšanu, spītīgu turēšanos pie kāda sava priekšstata par to. Šeit notikusi dīvaina sajaukšanās starp apgaismības laikmeta idejām un pozitīvās domāšanas sludinātājiem mūsdienu ezoteriķu vidū. Apgaismībai ticība bija nepilnīgu zināšanu sinonīms.

Es īsti nezinu, kā ir, bet ticu. Ezoteriskās skolas tam pieliek klāt ideju par to, ka ticība spēj mainīt realitāti – tici, un tev viss tieši tā arī notiks...

Garīguma mērķis ir transformācija. Kristus iemiesojās tāpēc, lai kļūtu par *pestītāju*. Šis savādaais vārds norāda uz kādu, kurš reāli pārveidojoši ietekmē cilvēku dzīvi. Kristū ir kāds modelis, kāds “spēka avots”, kura ietekmē jānotiek būtiskām izmaiņām. Diemžēl kristietība bieži ir pārvērtusies par dažādu teorētisku apgalvojumu vai ētisku norādījumu krātuvi un pamācību, kā pareizāk uzvesties.

KAS IR BRĪNUMS?

Brīnums ir dabiskiem līdzekļiem panākts pārdabisks, negaidīts, mazticams rezultāts.

Ja kādam ir īpašas spējas un tās tiek izmantotas, lai panāktu tām atbilstošus īpašus rezultātus, – vai tad tas ir brīnums? Tā ir norma! Brīnums sākas tad, kad tiek izmantoti dabiski, visiem pieejami līdzekļi, bet rezultāti pārsteidz visus iesaistītos. Vienīgi šāds brīnums rada cerību, ka ir pavēries jauns ceļš, kurā dzīve un tās apstākļi var reāli mainīties. Brīnums sagrauj ierasto statistiku, kā lietām būtu jārisinās, – viss ir tāpat kā vienmēr, bet šoreiz sekas vai rezultāti ir citi. Tāpēc varam sacīt, ka līdz ar brīnumu pasaulē patiešām ienāk kaut kas jauns. Tiek sagrauti nevis dabas likumi, bet gan dabiskā, ierastā notikumu gaita. Stāsts ir nevis par brīnumainiem līdzekļiem, bet gan par brīnumainiem rezultātiem.

Ja Dievs paveic brīnumu, tad tas pēc definīcijas nav brīnums, tā vienkārši ir pasaules radišana. Brīnums ir tad,

kad vienam cilvēkam, kuram nav nekādu pārdabisku spēju, izdodas ietekmēt realitāti. Brīnums ir tas, ka Dievs šajā pasaulē ļoti daudz ko izmaina tieši caur to, ka Viņš ir un paliek cilvēks! Šis aspekts reti tiek uzsvērts. Pārāk bieži iemiesošanās fakts tiek pieņemts tikai daļēji – kristietība runā par Jēzu kā par patiesu cilvēku un patiesu Dievu, bet ar sajūtu, ka tomēr Dievs dominē, tāpēc visi brīnumi jāskaidro kā viņa dievišķības izpausme. Līdz ar to Jēzus veiktie brīnumi nonāk kādā paralēlajā pasaulē, kurai nav nekādas saistības ar mūsu reālās eksistences nosacījumiem un ierobežojumiem.

Jāņa evaņģēlijs rāda, ka Jēzus darbojas kā cilvēks, kurā viss, kas Bībelē rakstīts par Dieva varenajiem darbiem un klātbūtni, iegūst miesu un asinis. Dievs iemiesojās cilvēkā, un Viņš arī brīnumus darija... būdams iemiesots! Vai jūs varētu iedomāties, ka ir brīnumi, kurus mēs nedarām tāpēc, ka savu cilvēcību nerealizējam līdz galam, nevis tāpēc, ka neesam apveltīti ar dievišķām spējām?

Jānis zina, ka Jēzus bija Dieva dēls, – viņš vairāk par visiem runā par to, ka Jēzus iemiesoja Vārdu (grieķu val. *logos* – “vārds”, “doma” vai “saprāts”), kas bija pirms Jēzus, bet, no otras puses, Jānis ārkārtīgi lielu akcentu ir licis uz cilvēcību. Šos brīnumus Jēzus paveic, būdams cilvēks, palikdams cilvēks, lietojams cilvēcīgus instrumentus. Kamēr neredzam, kā Jēzus to dara, mēs to nesaprotam un paši nemākam. Lūk, tajā tad arī parādās dievišķais. Ir jābūt šim garam, šai Dieva paziņai, lai tie brīnumi sāktu notikt. Neparastais slēpjas tajā, ka, būdams cilvēks, Jēzus mainīja un ietekmēja cilvēku dzīvi tā, ka daļa apkārtējo bija šokēti, bet citi slavēja Dievu un pēc tam par to stāstīja visiem, kas

bija gatavi dzirdēt. Cita lieta, ka vēlāk šie stāsti atraujas no realitātes un kļūst vienkārši par stāstiem, kurus mēs gandrīz visus ar vieglu roku norakstām uz Jēzus dievišķību. Bet Jānis runā par šo cilvēcijas īstenoto brīnumu, tāpēc viņš var teikt, ka mēs varam darīt tādus pašus darbus, ja vien esam cilvēki. Ja vien mēs ESAM CILVĒKI! Vai mēs dzīvojam tādu dzīvi, kā Kristus mums rāda? Vai mēs esam tik vērīgi, tik drosmīgi, tik spējīgi dzīvot? Tāds ir jautājums.

Kamēr brīnums nav noticis, tas šķiet neiespējams. Kad tas ir noticis, tas kļūst gandrīz pašsaprotams. Tas gan nenozīmē, ka ikvienu brīnumu var viegli atkārtot, jo brīnums veidojas no daudziem savā starpā cieši saistītiem apstākļiem. Tieši šādā nozīmē brīnums bieži vien ir unikāls un neatkārtojams – tik trāpīgi izdevies, iespējams, vienu vienīgu reizi. Vienlaikus brīnumi nav pretrunā ar pasaules lietu kārtību. Tie drīzāk parāda kādas līdz tam ignorētās iespējas, ko esošā lietu kārtība pieļauj. Bet, reiz noticis, tas tomēr ir iedvesmas un cerības avots daudziem citiem līdzīgiem notikumiem un praksēm. Savā ziņā, kā vēlāk redzēsim, daudzi brīnumi kļūst iespējami, tikai pateicoties cilvēka cerībai un ticībai, kas šo negaidīto rezultātu vispār padara iespējamu.

Jēzus viņiem atbildēja: “Es jums teicu, bet jūs neticat. Darbi, kurus es daru sava Tēva vārdā, tie liecina par mani.” (Jņ 10:25) Darbi liecina par mani – Jaunās Derības evaņģēliji Jēzus darbus pasniedz kā argumentu par labu ticībai un sekošanai. Jēzus brīnumi bija nevis ticības mērķis, bet gan ticības avots. Aprakstītajiem brīnumiem un zīmēm vajadzētu rosināt cilvēkos pārliecību, ka Jēzus bija ļoti īpašs un

ka ir vērts iedziļināties tajā, kas viņš bija un ko viņš mums mācīja. Šodien situācija ir diametrāli pretēja – daudziem tieši evaņģēlijos aprakstītie brīnumu stāsti rada lielākos jautājumus un grūtības. Jēzus mācība liekas interesanta, pētīšanas vērts, bet tie brīnumi, kuriem jātic par spīti visam, ko rāda mūsu ikdienas pieredze un zināšanas par šīs pasaules uzbūvi, – tā ir problēma, kuru kaut kā jāmeģina vai nu izskaidrot, vai ignorēt...

KAS IR “GARĪGAIS LĪMENIS”?

Ko mēs saprotam ar jēdzienu “garīgais līmenis”? To var saprast divos aspektos, kas ir ļoti svarīgi, lai izprastu grāmatas tekstu.

Pirmkārt, objektīvais aspekts – garīgais šajā gadījumā ir tas iespēju un varbūtību tīklojums, kas rodas no materiālās pasaules īpašībām (likumiem, kas nosaka matērijas izpausmes). Tiklīdz ir doti “spēles noteikumi”, parādās t. s. “atraktoru sistēma” – iespējamie “spēles stāvokļi”. Objektīvā aspekta būtība ir tā, ka matērijas īpašības nosaka gatavu iespēju struktūru, kas savā ziņā nosaka pašas matērijas iespējamās un reālos stāvokļus. Garīgais šajā gadījumā ir tā kopsakarību un iespējamību struktūra, kuru rada spēles noteikumi. Šī struktūra ir plašāka un noturīgāka par atsevišķām matērijas izpausmēm. Piemēram, tiklīdz ir izveidots metamais kauliņš, tam ir iespēja nokrist uz vienas no sešām skaldnēm – kauliņa īpašības nosaka visas iespējamās kombinācijas, kādās tas var izpausties, un arī to, kādās nevar. Šīs iespējas ir tas garīgais aspekts. Līdz ar kauliņu parādās visi iespējamie stāvokļi, kādos tas var nokļūt.

Otrkārt, subjektīvais aspekts – garīgais kā cilvēka domu un subjektīvo pārdzīvojumu lauks. Cilvēks dzīvo nevis objektīvā, bet gan subjektīvā pasaulē, kuru rada viņa paša dvēsele. Cilvēks uztver realitāti nevis tiešā veidā, bet caur noteiktu priekšstatu sistēmu. Mēs dzīvojam dvēseles jeb garīgajā pasaulē, un tieši tāpēc domām, idejām, pārdzīvojumiem, iespaidiem, vēlmēm un citām subjektīvām pieredzēm cilvēku dzīvē ir pat lielāka loma nekā matemātiski precīziem objektīvās pasaules likumiem. Cilvēka dzīvi un pašsajūtu nosaka viņa domas un uztvere – tas konkrētais tvērums, kādā viņš pasauli ierauga. Izmaiņas šajā subjektīvajā jeb garīgajā pasaulē rada tālejošas sekas cilvēka uzvedībā un līdz ar to objektīvajā realitātē.

Kopumā šie divi aspekti nozīmē, ka cilvēks ir būtne, kurai dota iespēja apzināties un priekšstatīt ne tikai *esošās*, bet arī *iespējamās* lietas. Tas paver iespējas reaģēt negaidītā nestandarta veidā. Tas dod iespēju rasties kaut kam jaunam un nebijušam. Vienlaikus šī pati spēja ir arī dažādu ilūziju, pārpratumu un viltus problēmu neizsmeļams avots.

Jautājums par to, kā cilvēkam uztvert pasauli, kā garīgi to interpretēt, ir daudz būtiskāks, nekā pirmajā brīdī šķiet. Jo, ja esam konsekventi, cilvēks daudz lielākā mērā ir garīga, nevis objektīvi materiālistiska būtne. To pierāda arī tas, ka zinātniskā pasaules aina ir kontraintuitīva un prasa intelektuālu piepūli, bet mistiskā, reliģiskā vai mītiskā – gluži dabiska.

Kristus mācīja nevis to, kā ar garīgiem līdzekļiem vest cilvēkus prom no reālās dzīves kādās iluzorās paralēlajās pasaulēs, bet gan kā ar garīgo spēku reāli mainīt un ietekmēt pasaules norises. Tas ir vidusceļš starp bezcerīgu padošanos pasaules likumsakarību priekšā, kā rezultātā reālās iespējas

notikumus ietekmēt un mainīt paliek neizmantošanas, un šķietamu visvarenību, kas daudz runā par neierobežotām iespējām “pārspēt matērijas jūgu”, bet nedod nekādu praktisku rezultātu, jo faktiski ir vien fantāzija cilvēku prātā. Viltus cerības ir tikpat sliktas kā bezcerība.

Garīgais – uztveres maiņa, nebijušu iespēju pamanīšana – rada iespēju notikumiem risināties neierastā veidā. Rezultāts nav vārdi vai morāle, bet reāls transformatīvs spēks. Dīvainā kārtā ar šādiem garīgiem līdzekļiem panāktie rezultāti nav mazāk iespaidīgi par tiem, kuri tiek realizēti ar fiziskiem līdzekļiem (piemēram, naudu). Tipisks piemērs: palīdzība trešajām pasaules valstīm. Vai pietiek ar to, ka mēs sūtām turp naudu? Vai materiāli tehniskā bāze vien spēj visu atrisināt? Vai līdzās tam nav nepieciešams nodot arī zināšanas? Un beigu beigās – kā ar šāda veida palīdzību nenomākt vietējo sabiedrības locekļu iniciatīvu un pašpilnveidi? Izrādās, lai palīdzētu, dažkārt nav vajadzīgi lieli materiālie ieguldījumi (lai gan bez tiem grūti kaut ko izmainīt), bet gan prasmīgs “grūdiens”, kas nereti izpaužas negaidītā, ārēji necilā veidā. Iedvesma, kas rodas no kopīgas laika pavadīšanas, var izrādīties nozīmīgāka par gataviem risinājumiem, kuri tiek piedāvāti iekšēji negataviem, garīgi paralizētiem cilvēkiem.

“POPULĀRAIS JĒZUS” VS “MĀCEKĻU JĒZUS”

Evanģēliji vēstī, ka jau Jēzus dzīves laikā klīda runas par viņa neparastajām spējām un šokējošo rīcību dažādās situācijās. Šīs runas lielākoties bija balstītas uz reāliem notikumiem,

taču tas nenozīmē, ka reālo notikumu garīgais, eksistenciālais saturs visiem runātājiem būtu bijis skaidrs! Arī pēc Jēzus augšāmcelšanās saglabājas pretstats starp *populāro Jēzu* (to, kā Jēzus tiek uztverts un skaidrots plašākās tautas aprindās – baumu līmenī) un *mācekļu Jēzu* (to, kā Jēzu ar lielām grūtībām iemācās saprast un uztvert viņa tuvākie sekotāji).

Populārais Jēzus visos laikos ir bijis saprotamāks un... populārāks par *mācekļu Jēzu* jeb reālo Jēzu, jo ir pamatā atbildis cilvēka psiholoģiskajai tieksmei meklēt tādu savu problēmu risinājumu, kas ļautu izmainīt apkārtējo pasauli, nemainot savu domāšanu un uztveri. Tas ļauj saglabāt upura lomu un nogaidošu pozīciju, uzliekot atbildību kādam citam – piemēram, Dievam... Valdošā interpretācija cauri gadsimtiem izvēlējusies raudzīties uz Jēzu kā uz visvarenu fiziskā, materiālistiskā nozīmē (ar grūtībām mēģinot to saistīt ar mācību par viņa patieso cilvēciskumu). Brīnumi tiek skaidroti kā dabas brīnumi, kuriem ir arī iekšēja – simboliska, ticību radoša – nozīme. Citas interpretācijas tiek atstātas novārtā kā nevajadzīgi samākslotas. Jēzus bija Dievs – evaņģēlijos aprakstītie notikumi to uzskatāmi demonstrē. Punkts. Tieši šī valdošā interpretācijas tradīcija radījusi virkni mūsdienu cilvēku priekšstatu par to, kas Bībelē ir rakstīts, bet tas neatbilst patiesībai. Piemēram, visi zina populāro “maizes pavairošanas” stāstu, kaut gan nevienā evaņģēlijā nav tiešā tekstā sacīts, ka maize tika pavairota! Ja evaņģēliji cenšas vienkārši pierakstīt stāstus par Jēzu, tad interpretācija tos bagātīgi papildina ar “trūkstošajām detaļām” – protams, Jēzus varenības un autoritātes nostiprināšanai cilvēku apziņā. Milzīgs lūzums šajā popularitātē notiek līdz ar apgaismības laikmetu un zinātniskās

pasaules ainas tapšanu. Zinātne izmainīja kritērijus, pēc kuriem patiesība tiek izvērtēta. Patiesībai ir jābūt

- 1) universālai (zinātne pēta likumības, kas darbojas vienmēr un visur);
- 2) pārbaudāmai (aklas ticības autoritātēm vietā nāk eksperimentāla pārbaude);
- 3) pielietojamai (nav jēgas runāt par izņēmumiem, jo cilvēka dzīvi pozitīvi ietekmē tikai tādas zināšanas, kas dod praktisku iespēju realitāti ietekmēt).

Jāņem vērā arī, ka zinātne vispirms attīstās t. s. fundamentālo dabaszinātņu jomā (fizika, ķīmija utt.), bet humanitārās zinātnes, piemēram, psiholoģija, veidojas daudz vēlāk. Arī tādi filozofiskās domas virzieni kā romantisms un eksistenciālisms, kuri pievērš vislielāko uzmanību indivīda iekšējai pasaulei, parādās daudz vēlāk par apgaismības pirmajiem gadsimtiem. Līdz ar to notiek frontāla sadursme starp jauno – zinātnisko – patiesības noskaidrošanas metodi un populārajām, Baznīcas autoritātē balstītajām interpretācijām par *populāro Jēzu*. Tā kā pati Baznīca īsti nepieļauj citas interpretācijas kā vienīgi dominējošo, apgaismības laikmetā atliek vien divas iespējas: pirmā – pilnībā noliegt Jēzus brīnumus kā cilvēku fantāzijas vai pat apzinātas maldināšanas augli, otrā – censties “zinātniski pamatot” acīmredzami nezinātniskus faktus.

Gan cīņa ar “salmu vīru” – *populārā Jēzus* populārajām interpretācijām –, gan arī “salmu vīra” aizstāvēšana ir vienlīdz neproduktīvas. Noliegt aplamas interpretācijas nav liela māksla. Jautājums: ko tas pierāda? Pamatot aplamas interpretācijas prasa maksimālu intelektuālu piepūli, taču

aplamības paliek aplamības, pat ja tajās tiek runāts par Jēzu...

Zinātniskā pasaules aina kļuva populārāka par *populāro Jēzu*, jo pārliecināja ar savu spēju atlasīt no visām teorijām un idejām realitātei visvairāk atbilstošās un līdz ar to sniedza vislabākos priekšnoteikumus pasaules transformēšanai. Zinātne spēja uzrādīt pati savus “brīnumainos darbus”, pakāpeniski izstumjot no cilvēku apziņas minētās interpretācijas par Jēzu. Zinātne darbojās kā vairogs pret maldiem.

Tomēr racionālisma lietderībai attiecībā uz evaņģēlija tekstiem ir savas robežas. Pirmkārt, noliedzot visu aprakstīto (nemaz neiedziļinoties, vai esam spējuši to korekti izlasīt – un līdz nesenam laikam oficiālā teoloģija bija vājš palīgs tekstu vēsturiski korektai izpratnei), mēs “līdz ar ūdeni izlejām no vannas arī bērnu”. Zinātne parādās kā reliģijas, konkrēti – kristietības, apkarotāja, kas nozīmē lielus eksistenciālus un garīgus zaudējumus. Teksta gudrība tiek pazaudēta, cīnoties ar interpretācijām, kuras atrodas ārpus paša teksta! Otrkārt, ja mans vienīgais patiesības kritērijs ir paša prāts, es nonāku pie secinājuma, ka Bībeles teksti savā ziņā ir lieki, jo es no tiem tik un tā paņemu vienīgi to, kas man ir racionāli saprotams. Tādā veidā patiesais vēstījuma autors esmu es – interprets, nevis pats teksts! Tas ir attieksmes jautājums – nosargāt esošo zināšanu loku vai tomēr paplašināt to. Izvēloties palikt pie līdzšinējās izpratnes, gan racionālisti, gan fundamentālisti rikojas vienlīdz aplami. Par laimi, pati Jaunā Derība satur visu nepieciešamo, lai koriģētu pārprastās interpretācijas – nevis no ārpuses (racionālisma un zinātniskuma spiediena rezultātā), bet no iekšpuses (uz paša teksta satura pamata). Vienīgais, kas mums nepieciešams, ir no jauna vērīgi lasīt tekstus ar pamodinātu apziņu un atvērtu prātu.